



PS  
PROJEKT

Zatwierdzam projekt architektoniczno-budowlany

Załącznik do decyzji nr 49/2024

Z dnia 28-02-2024

## ARCHITEKTONICZNO - BUDOWLANY

ZAMIERZENIE BUDOWLANE :

**KOMPLEKSOWA KONSERWACJA  
OGRODZENIA TERENU DZIAŁKI KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO  
pw. Przemienienia Pańskiego w Aleksandrowie Kujawskim  
kat. VIII – inne budowle**

**ADRES BUDOWY : 87-700 ALEKSANDRÓW KUJAWSKI  
UL. KOŚCIELNA 3**

**NUMER EWIDENCYJNY DZIAŁKI: DZIAŁKA Nr 31 (wziesnie) 951  
KARTA MAPY NR 22**

TECH. BUD. ANDRZEJ MALINOWSKI  
UPR. BUD. NR UAN-IV/8346/101/10/86  
ORAZ KWALIFIKACJE ZAWODOWE  
DO NADZOROWANIA I KIEROWANIA  
ROBOTAMI BUDOWLANO-KONSERWATORSKIMI  
PRZY ZABYTKACH NIERUCHOMYCH  
IZNR/WM/414/12-12/10

**INWESTOR: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA  
pw. Przemienienia Pańskiego  
ul. Kościelna 3  
87-700 Aleksandrów Kujawski**

**DATA OPRACOWANIA : Styczeń 2024r**

**OPRACOWAŁ:**

**Branża architekt. – konstrukc.: tech. bud. Andrzej MALINOWSKI  
13-300 Nowe Miasto Lub.  
ul. Okólna 11 A  
upr bud. UAN-IV/8346/101/TO/86**

TECH. BUD. ANDRZEJ MALINOWSKI  
UPR. BUD. NR UAN-IV/8346/101/10/86  
ORAZ KWALIFIKACJE ZAWODOWE  
DO NADZOROWANIA I KIEROWANIA  
ROBOTAMI BUDOWLANO-KONSERWATORSKIMI  
PRZY ZABYTKACH NIERUCHOMYCH  
IZNR/WM/414/12-12/10

## OPIS TECHNICZNY

### KOMPLEKSOWEJ KONSERWACJI OGRODZENIA DZIAŁKI

NR 31

w m. Aleksandrów Kujawski

TECH. BUD. I KONSERWACJA ZABYTEKÓW  
UPR. BUD. NR UAN-IV/8346/101/12/86  
ORAZ KWALIFIKACJE ZAWODOWE  
DO NADZOROWANIA I KIEROWANIA  
ROBOTAMI BUDOWLANO-KONSERWATORSKIMI  
PRZY ZABYTKACH NIERUCHOMOŚCI  
IZNR/WM/414/12-12/10

#### 1. PODSTAWA OPRACOWANIA

- 1.1. Zlecenie inwestora Parafii Rzymskokatolickiej pw. Przemienienia Pańskiego w Aleksandrowie Kujawskim opracowania kompleksowej konserwacji przykościelnego ogrodzenia na dz. Nr 31
- 1.2.
- 1.3. Mapa w skali 1:500 do celów projektowych wykonana przez geodetę uprawnionego P. Jarosława Bartczaka
- 1.4. Wizja lokalna terenu wraz z oględzinami ogrodzenia i jego pomiarami inwentaryzacyjnymi
- 1.5. Program prac konserwatorskich kompleksowej konserwacji ogrodzenia działki kościoła parafialnego pw. Przemienienia Pańskiego w Aleksandrowie Kujawskim położonego na działce nr 31 (dawniej nr 95) opracowany przez dyplomowanego konserwatora zabytków mgr Dobromira Dombka
- 1.6. Zawiadomienie Kujawsko- Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wpisie kościoła parafialnego pw. Przemienienia Pańskiego w Aleksandrowie Kujawskim położonego na działce nr 31 (dawniej nr 95) do księgi rejestru zabytków Województwa Kujawsko – Pomorskiego pod numerem A/484 w dniu 29 lipiec 1993r
- 1.7. Obowiązujące przepisy i normatywy techniczno – budowlane jak również : Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie ( wraz z późniejszymi zmianami ) i Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 kwietnia 2012r w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (wraz z późniejszymi zmianami).

#### 2. RODZAJ I KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO

Budowle inne – ogrodzenie murowane - kat. VIII

#### 3. ZAMIERZONY SPOSÓB UŻYTKOWANIA I PROGRAM UŻYTKOWY.

##### 3.1. Sposób użytkowania obiektu – bez zmian

Ogrodzenia będzie pełniło dotychczasową funkcję tj. rozgraniczać tereny o różnym przeznaczeniu i jego własności. Ogrodzenie stanowi własność Parafii Rzymskokatolickiej pw. Przemienienia Pańskiego w Aleksandrowie Kujawskim i okala teren działki nr 31

# PROJEKT

## ZAGOSPODAROWANIA DZIAŁKI

Zatwierdzam projekt zagospodarowania

Załącznik do decyzji nr 491/2024

Z dnia 28-02-2024

Znak sprawy Am. 0740.55.2024

ZAMIERZENIE BUDOWLANE :

**KOMPLEKSOWA KONSERWACJA  
OGRODZENIA TERENU DZIAŁKI KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO  
pw. Przemienienia Pańskiego w Aleksandrowie Kujawskim  
kat. VIII – inne budowle**

**ADRES BUDOWY : 87-700 ALEKSANDRÓW KUJAWSKI  
UL. KOŚCIELNA 3**

TECH. BUD. ANTONI MALINOWSKI  
UPR. BUD. NR UAN-IV/8346/101/12-10  
ORAZ KWALIFIKACJE ZAWODOWE  
DO NADZOROWANIA I KIEROWANIA  
ROBOTAMI BUDOWLANO-KONSERWATORSKIMI  
PRZY ZABYTKACH NIERUCHOMOŚCI  
IZNR/WM/414/12-12/10

**NUMER EWIDENCYJNY DZIAŁKI: DZIAŁKA Nr 31 (wcześniejszy 95)  
KARTA MAPY NR 22**

**INWESTOR: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA  
pw. Przemienienia Pańskiego  
ul. Kościelna 3  
87-700 Aleksandrów Kujawski**

**DATA OPRACOWANIA : Styczeń 2024r**

**OPRACOWAŁ:**

**Branża urbanistyczna.: tech. bud. Andrzej MALINOWSKI  
13-300 Nowe Miasto Lub.  
ul. Okólna 11 A  
upr bud. UAN-IV/8346/101/TO/86**

TECH. BUD. ANTONI MALINOWSKI  
UPR. BUD. NR UAN-IV/8346/101/TO/86  
ORAZ KWALIFIKACJE ZAWODOWE  
DO NADZOROWANIA I KIEROWANIA  
ROBOTAMI BUDOWLANO-KONSERWATORSKIMI  
PRZY ZABYTKACH NIERUCHOMOŚCI  
IZNR/WM/414/12-12/10



4. PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE TERENU.

Na terenie działki nie przewiduje się zmian w jej zagospodarowaniu  
Wody opadowe z murów ogrodzenia i zadaszeń słupów bez zmian – rozprowadzone po gruncie.

5. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI – BILANS TERENÓW

Nie dotyczy – bez zmian

6. INNE INFORMACJE

Istniejące ogrodzenie jest objętą strefą ochrony konserwatorskiej i nie stanowi zagrożenia dla środowiska, zdrowia użytkowników i otoczenia oraz zagrożenia p.poż., a także nie jest położone na terenach eksploatacji górniczej.

7. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ.

Drogę pożarową do terenu działki stanowi istniejąca droga dojazdowa utwardzona asfaltem z ulicy Dworcowej. Brama wjazdowa posiada szerokości w świetle 3,30m  
W ulicy tej urządzony jest wodociąg miejski, który stanowi zaopatrzenie przeciwpożarowe w wodę.  
Obiekt spełnia wymogi ochrony przeciwpożarowej Dz.U. Nr 10 z dn.8 lutego 95r.

8. INFORMACJA O OBSZARZE ODDZIAŁYWANIA OBIEKTU.

Strefa oddziaływania inwestycji : na podstawie Ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 2013r. poz. 1409 z późn. zmianami) strefa oddziaływania inwestycji mieści się w granicach własnej działki nr 31 obręb: Aleksandrów Kujawski

TECH. BUD. ANTONI MALIŃSKI  
UPR. BUD. NR UAN-IV/8346/101/TC/86  
ORAZ KWALIFIKACJE ZAWODOWE  
DO NADZOROWANIA I KIEROWANIA  
ROBOTAMI BUDOWLANO-KONSERWATORSKIMI  
PRZY ZABYTKACH NIEMUCHOMYCH  
IZNR/WM/411/12-12/10

## ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

### I. PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA DZIAŁKI

1. Strona tytułowa	.....1
2. Spis zawartości opracowania	...2 - 3
3. Opis projektu planu zagospodarowania terenu działki	...4 – 5
w tym: - opis zamierzenia budowlanego	4
- opis stanu istniejącego	4
- opis projektowanego zagospodarowania	5
- zestawienie – bilans terenu	5
- informacje inne	5
- warunki ochrony p.poż.	5
- informacja o obszarze oddziaływania obiektu	5
4. Projekt planu zagospodarowania działki – część rysunkowa	.....6

### II. PROJEKT ARCHITEKTONICZNO - BUDOWLANY

5. Strona tytułowa	.....1
6. Opis techniczny	....2 – 6
w tym: - rodzaj i kategoria obiektu	2
- zamierzony sposób użytkowania i jego program	3 - 4
- układ przestrzenny oraz forma architektoniczna obiektu	4 - 5
- charakterystyczne parametry rozbudowy	5 - 6
- opinia geotechniczna i inform. o sposobie posadowienia budynku	6
- liczba lokali mieszkalnych i użytkowych	6
- liczba lokali dostępnych dla osób niepełnosprawnych	6
- opis zapewnienia niezbędnych warunków do korzystania z obiektu przez osoby niepełnosprawne	6
- parametry techn. obiektu charakteryzujące wpływ o. na środowisko i jego wykorzystanie oraz na zdrowie ludzi obiekty sąsiednie - charakterystyka ekologiczna inwestycji	6
- analiza techn., środowisk. i ekonomicz. możliwości realizacji wysoko wydajnych systemów alternatywnych zaopatrzenia w energię i ciepło	6
- opis istniejącego systemu grzewczego i c.w.u.	6
- opis alternatywnego systemu j.w.	6
- analiza techn. i ekonomicz. możliwości wykorzystania urządzeń, które automatycznie regulują temperaturę	6
- informacja o zasadniczych elem. wyposażenia bud.-instal.	6
- warunki ochrony p.poż.,	6
7. Program prac konserwatorskich	..... 7 - 14
8. Projekt architektoniczno – budowlany część rysunkowa	....15 – 19
- widok i rzut przyziemia przesła ogrodzenia frontowego –rys nr 1	15

- widok i rzut przyziemia przęsła ogrodzenia frontowego z bramą główną i bramkami wejściowymi - rys. nr 2	16
- widok i rzut przyziemia przęsła ogrodzenia frontowego - rys. nr 3	17
- widok i rzut przyziemia przęsła ogrodzenia bocznego - rys. nr 4	18
- przekrój poprzeczny A-A izolacji fundamentów ogrodzenia – rys. nr 5	19

### III. ZAŁĄCZNIKI

9. Zdjęcia istniejącego ogrodzenia	20-21
10. Zawiadomienie Kujawsko- Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wpisie kościoła parafialnego p.w. Przemienienia Pańskiego w Aleksandrowie Kujawskim położonego na działce nr 31 (dawniej nr 95) do księgi rejestru zabytków Województwa Kujawsko – Pomorskiego pod numerem A/484 w dniu 29 lipiec 1993r z dnia 15-06-2009r	... 22 - 26
11. Informacja planu BIOS	....27 - 29
12. Oświadczenie projektanta	.....30
13. Uprawnienia budowlane i izba przynależności projektantów	....31 - 33

**PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA**  
UPR. JUD. NR UAN-IV/8346/101/12/86  
ORAZ KWALIFIKACJE ZAWODOWE  
DO NADZOROWANIA I KIEROWANIA  
PRZY ZABYTKACH NIEMUCHYCH  
IZNR/WN/414/12-12/10  
**TERENU DZIAŁKI NR 31 POŁOŻONEJ W ALEKSANDROWIE**  
**KUJAWSKIM**

INWESTOR: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA pw. Przemienienia Pańskiego  
ul. Kościelna 3, 87-700 Aleksandrów Kujawski

**OPIS URBANISTYCZNY**

**1. STAN PRAWNY DZIAŁKI**

Własność Parafii Rzymskokatolickiej w Aleksandrowie Kujawskim

**2. PRZEDMIOT ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO**

Kompleksowa konserwacja ogrodzenia terenu działki kościoła parafialnego  
pw. Przemienienia Pańskiego w Aleksandrowie Kujawskim

**3. CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO.**

Na działce nr 31 w Aleksandrowie Kujawski u zbiegu ulic Dworcowej i Kościelnej  
położony jest obiekt zabytkowego kościoła pw. Przemienienia Pańskiego.

Teren tej działki, okala ogrodzenie ceglane składające się z ogrodzenia frontowego  
od strony ul. Dworcowej oraz ogrodzenia bocznego od str. ulicy Kościelnej i drogi  
wewnętrznej stanowiącej dojazd na parking kościoła

**3.1. Ogrodzenie frontowe.**

Stanowią przeszła składające się z ceglanych, sześciobocznych słupów zwieńczonych  
daszkiem namiotowym i wypełnieniem ażurowymi przęsłami  
stalowymi na ceglany cokole i kamiennej podmurówce.

Centralną część ogrodzenia frontowego stanowi ażurowa stalowa brama wjazdowa  
flankowana dwiema stalowymi ażurowymi furtkami wspartymi na sześciobocznych  
ceglanych słupach

Ogrodzenie składa się łącznie z 9 przęsł, 11 słupów ogrodzenia, 2 furtki  
wejściowych i bramy wjazdowej.

**3.2. Ogrodzenie boczne**

Wykonane z czterobocznych słupów ceglanych z pełnymi przęsłami murowanymi,  
na kamiennej podmurówce (obecnie częściowo widocznej).

Ogrodzenie składa się z 25 przęsł i 27 słupów.

### 3.2. Program użytkowy – bez zmian

Długość całkowita ogrodzenia frontowego wynosi ok. 46,0m z bramą wjazdową i dwiema bramkami wejściowymi, natomiast ogrodzenia bocznego ok. 98,0 m

Średnia wysokość ogrodzenia frontowego (cokół + ażurowy panel stalowy) średnio 2,05m, a ogrodzenia bocznego średnio 1,95m

## 4. UKŁAD PRZESTRZENNY ORAZ FORMA ARCHITEKTONICZNA OGRODZENIA

### 4.1. Opis stanu istniejącego konstrukcji ogrodzenia

Istniejące ogrodzenie działki podzielić można na dwa układy przestrzenne czyli ogrodzenie frontowe i boczne zróżnicowane formą architektoniczną, tworzące spójną całość. Ogrodzenie murowane z cegły ceramicznej pełnej

#### Ogrodzenie frontowe.

Stanowią przeszłą składającą się z ceglanych, sześciobocznych słupów poszerzonych u podstawy i koronie. Słupy zwieńczone betonowym daszkiem namiotowym.

Wypełnieniem przeszły są ażurowe panele stalowe wykonane z ustawionych w pionie płaskowników zakończono niewielkimi grotami. Panele są osadzone na dwóch poziomych taśmach stalowych. Podstawą dla stalowych paneli jest nie wysoki murek ceglany, przykryty wtórnie od góry dwuspadowym daszkiem, wykonanym z cegły.

Przesła i słupy posadowione są na fundamencie z kamienia polnego.

Centralną część ogrodzenia frontowego stanowi ażurowa stalowa brama wjazdowa flankowana dwiema stalowymi ażurowymi furtkami wspartymi na sześciobocznych ceglanych słupach. Słupy bramy są takiego samego kształtu, ale są większe od pozostałych.

#### Ogrodzenie boczne

Wykonane z czterobocznych ceglanych słupów poszerzonych u podstawy i koronie z pełnymi przeszłami murowanymi cegłą i posadowionymi na kamiennej podmurówce z kamienia polnego. Przesła murowane przykryte są dwuspadowym daszkiem z zaprawy cementowej

Słupy zakończone kopertowym daszkiem z betonu.

### 4.2. Opis stanu zachowania

Ogólny stan zachowania zabytkowego obiektu ze względu na jego estetykę określić można jako zły.

Powierzchni cegieł mocno zabrudzona nalotami z zanieczyszczonego powietrza tworząc niekiedy twarde i szczelne skorupy. Powodem może być sąsiedztwo dymiących kominów, a także zanieczyszczenia spalinami z pojazdów z powodu bliskość ruchliwych ulic.

Miejscowo lica cegieł uszkodzone ich ubytkami poprzez ich pudrowanie, wtórne naprawy cementem i występowanie wysolenia spowodowane ciągłym zawilgoceniem ścian w wyniku kapilarnego podciągania wody z gruntu lub niedostateczna izolacja zwieńczeń muru i słupów. Wtórne spoinowanie szarym cementem jest również źródłem wysoleń.



W miejscach słabo nasłonecznionych widoczna zielona mikroflora i porosty kumulujące wilgoć i powodujące kruszenie struktury cegły.

Mur ogrodzenia posiada liczne ubytki całych cegieł bądź ich fragmentów. Są to uszkodzenia mechaniczne i występują we wszystkich partiach obiektu.

Ubytki występują również w spoinowaniu – wykruszenia – co powoduje w tych miejscach osłabienia partii muru.

Jedynie w kilku miejscach zachowała się wierzchnia warstwa oryginalnej spoiny, która może być wyznacznikiem jej kształtu, zabarwienia i uziarnienia.

Wątek kamienny występuje w fundamencie tj. posadowieniu muru. W związku z brakiem występowania spękań fundamentu stwierdza się jego dobrą stateczność i stabilizację.

W fundamencie występują miejscowe ubytki kamienia polnego i spoiwa wiązania kamienia. Wykonywane wcześniejsze naprawy i uzupełnienia wykonywano niezgodnie ze sztuką konserwatorską stosując materiały takie jak cement, beton, które niekorzystnie wpływają na strukturę powyżej fundamentu – zawilgocenia poprzez kapilarne podciąganie wody

Zadaszenie korony ogrodzenia wykonane z zaprawy cementowo - wapiennej a obecnie cementowej.

Elementy stalowe przęsł oraz bramy wjazdowej i bramek wejściowych zachowane w stopniu dobrym z ogniskami rdzy, mikropeknięć i niewielkimi ubytkami.

#### 4.3. Planowane zamierzenia prac konserwatorskich

Wszystkie prace wykonać zgodnie z programem prac konserwatorskich załączonym do projektu wg opracowania przez dyplomowanego konserwatora zabytków

P. mgr Dobromira Dombka

### 5. CHARAKTERYSTYCZNE PARAMETRY OBIEKTU

#### Ogrodzenie frontowe

Ogrodzenie składa się łącznie z 9 przęsł, 11 słupów ogrodzenia, 2 furtek wejściowych i bramy wjazdowej.

Wymiary :

- średnia długość przęsła ok. 4 m,
- średnia wysokość cokołu ceglanego ok. 0,5 m,
- średnia wysokość stalowego panelu ok. 1,4 m,
- średnia wysokość słupa ogrodzenia ok. 2,2 m
- średnia szerokość słupa ogrodzenia ok. 0,6 m
- średnia wysokość słupa bramy ok. 2,6 m
- średnia szerokość słupa bramy ok. 0,9 m

#### Ogrodzenie boczne

Ogrodzenie składa się z 25 przęsł i 27 słupów.

Wymiary :

- średnia długość przęsła ok. 3,5 m

- średnia wysokość murowanego panelu ok. 1,8 m
- średnia wysokość słupa ok. 2,1 m
- średnia szerokość słupa ok. 0,4 m

Ogrodzenie murowane z cegły ceramicznej pełnej o wym. 24,5x12x6cm spojone zaprawą cementowo –wapienną i wapienną w kolorze szarym. Budowla posadowiona na cokole kamiennym z kamieni polnych o różnym kształcie, osadzonych w zaprawie cementowej

#### 6. OPINIA GEOTECHNICZNA ORAZ INFORMACJA O SPOSOBIE POSADOWIENIA OBIEKTU

Ustalenia geotechniczne warunków posadowienia w celu ustalenia nośności i stateczności podłoża gruntowego w oparciu na wytycznych Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 września 1998r.(Dz.U. Nr 126 z 1998r., poz. 839) nie są wymagane, gdyż w wyniku oględzin stanu zachowania ogrodzenia pod względem konstrukcyjnym nie budzi zastrzeżeń i nie wymaga napraw

#### 7. LICZBA LOKALI MIESZKALNYCH I UŻYTKOWYCH – nie dotyczy

#### 8. LICZBA LOKALI MIESZKALNYCH DOSTĘPNYCH DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - nie dotyczy

#### 9. OPIS ZAPEWNIENIA NIEZBĘDNYCH WARUNKÓW KORZYSTANIA Z OBIEKTU PRZEZ OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

Szerokość 1,40m bramek wejściowych zapewniają swobodny dostęp i wjazd na teren działki dla osób niepełnosprawnych

#### 10. PARAMETRY TECHNICZNE OBIEKTU BUDOWLANEGO CHARAKTERYZUJĄCE WPŁYW OBIEKTU NA ŚRODOWISKO I JEGO WYKORZYSTANIE ORAZ NA ZDROWIE LUDZI I OBIEKTY SĄSIEDNIE – CHARAKTERYSTYKA EKOLOGICZNA BUDYNKU

Istniejący obiekt ogrodzenia nie ma istotnego wpływu na środowisko i jego otoczenie gdyż nie generuje żadnych szkodliwych dla zdrowia ludzi zanieczyszczeń czy odpadów lub emisji szkodliwych pyłów

#### 11. ANALIZA TECHNICZNYCH, ŚRODOWISKOWYCH I EKONOMICZNYCH MOŻLIWOŚCI REALIZACJI WYSOCE WYDAJNYCH SYSTEMÓW ALTERNATYWNYCH ZAOPATRZENIA W ENERGIĘ I CIEPŁO – nie dotyczy

#### 12. OPIS ISTNIEJĄCEGO SYSTEMU GRZEWczego I PRZYGOTOWANIA c.w. - nie dotyczy

#### 13. OPIS ALTERNATYWNEGO SYSTEMU GRZEWczego I PRZYGOTOWANIE c.w.u - nie dotyczy

14. ANALIZA TECHNICZNYCH I EKONOMICZNYCH MOŻLIWOŚCI  
WYKORZYSTANIA URZĄDZEN, KTÓRE AUTOMATYCZNIE REGULUJĄ  
TEMPERATURĘ ODDZIELNIE W POMIESZCZENIACH LUB W  
WYZNACZONEJ STREFIE OGRZEWANEJ - nie dotyczy
15. INFORMACJA O ZASADNICZYCH ELEMENTACH WYPOSAŻENIA  
BUDOWLANO - ( INSTALACYJNEGO) – nie dotyczy
16. OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA.

Obiekt spełnia wymogi ochrony przeciwpożarowej Dz.U. Nr 10 z dn.8 lutego 95r.  
Wjazd – dojazd na działkę zapewnia ażurowa, stalowa brama wjazdowa o szerokości  
w świetle 3,30 m

Opracował:

TECH. BUD. ANDRZEJ MAJNIEWSKI  
UPR. BUD. NR UAN/IV/8346/101/10/86  
ORAZ KWALIFIKACJE ZAWODOWE  
DO NADZOROWANIA I KIEROWANIA  
ROBOTAMI BUDOWLANO-KONSERWATORSKIMI  
PRZY ZABYTKACH NIERUCHOMYCH  
IZNR/WM/414/12-12/10

## PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Dotyczący kompleksowej konserwacji ogrodzenia działki kościoła parafialnego  
pw. Przemienienia Pańskiego w Aleksandrowie Kujawskim, 1181  
gmina Aleksandrów Kujawski, powiat aleksandrowski, dz. nr 31 (wcześniej 95),  
karta mapy 22  
wpis do rej. Nr A/484 z dn. 29.07.1993 r.

### zleceńiodawca

Parafia Rzymskokatolicka pw. Przemienienia Pańskiego  
ul. Kościelna 3  
87-700 Aleksandrów Kujawski

### autor opracowania

mgr Dobromir Dombek – dyplomowany konserwator zabytków nr dypl. 2525

### data opracowania

09/01/2024

100r  
TECH. BUD. ANDRZEJ MAJNIEWSKI  
UPR. BUD. NR UAN-IV/8346/101/TC/86  
ORAZ KWALIFIKACJE ZAWODOWE  
DO NADZOROWANIA I KIEROWANIA  
ROBOTAMI BUDOWLANO-KONSERWATORSKIMI  
PRZY ZABYTKACH NIERUCHOMYCH  
IZNR/WM/414/12-12/10

### Obiekt

Ogrodzenie działki kościelnej – frontowe - ul. Dworcowa, boczne – ul. Kościelna oraz droga wewnętrzna – dojazd do parkingu kościelnego w miejscowości Aleksandrów Kujawski.  
czas powstania – pocz. XX w. , późniejsze bieżące remonty wykonywane lokalnie.

- ogrodzenie frontowe (słupy ceglane sześcioboczne z przęsłami, panel przęsła stalowy – ażurowy, na ceglanym cokole i kamiennej podmurówce (obecnie nie widocznej)), brama wjazdowa flankowana dwiema furtkami (stalowe, ażurowe) wsparte na słupach ceglanych sześciobocznych. Łącznie 9 przęseł plus brama i 2 furtki, 11 słupów ogrodzenia i 2 słupy bramy.

Wymiary :

średnia długość przęsła ok. 4 m,  
średnia wysokość cokołu ceglanego ok. 0,5 m,  
średnia wysokość stalowego panelu ok. 1,4 m,  
średnia wysokość słupa ogrodzenia ok. 2,2 m  
średnia szerokość słupa ogrodzenia ok. 0,6 m  
średnia wysokość słupa bramy ok. 2,6 m  
średnia szerokość słupa bramy ok. 0,9 m

- ogrodzenie boczne, wzdłuż ścian bocznych kościoła, po obu stronach (słupy ceglane czteroboczne z przęsłami murowanymi, pełnymi, na kamiennej podmurówce (obecnie częściowo widocznej)). Łącznie 25 przęseł, 27 słupów.

Wymiary :

średnia długość przęsła ok. 3,5 m  
średnia wysokość murowanego panelu ok. 1,8 m  
średnia wysokość słupa ok. 2,1 m  
średnia szerokość słupa ok. 0,4 m

Ogrodzenie murowane z cegły wątkiem krzyżykowym. Cegła ceramiczna w naturalnym kolorze o różnorodnym odcieniu (średni wym. 24,50x12x6 cm). Wątek ceglany pierwotnie spojony zaprawą cementowo wapienną i wapienną z widocznym ziarnem spoiwa, w kolorze jasno szarym. Budowla posadowiona na kamiennym cokole, z kamieni polnych o różnym kształcie i wymiarze. Fundament obecnie widoczny tylko częściowo, reszta zasłonięta posadzką chodnika i gruntem przylegającym do ogrodzenia. Fundament kamienny spojony zaprawą cementową.

Front.

Ogrodzenie składa się z ażurowych paneli stalowych, wspartych pomiędzy ceglanymi słupami. Słupy ceglane wykonane na rzucie sześciobocznym o poszerzonej podstawie i koronie, zadaszone wtórnie, daszkiem namiotowym, wykonanym z zaprawy cementowej. Słupy bramy, znajdujące się w centrum tej części ogrodzenia mają taki sam kształt ale są większe od pozostałych. Przestrzeń pomiędzy słupami stanowią ażurowe panele stalowe. Wykonano je z płaskowników stalowych, ustawionych w pionie, osadzonych na dwóch poziomych taśmach stalowych. Elementy pionowe zakończono niewielkimi grotami. Podstawą dla stalowych paneli jest nie wysoki murek ceglany, przykryty wtórnie od góry dwuspadowym daszkiem, wykonanym z cegły.

Boki.



Ogrodzenie stanowią słupy ceglane na rzucie czworobocznym. Element ten poszerzono w dolnej - cokołowej części (ok. 1/3 wysokości) oraz w koronie. Słupy przykryto wtórnie daszkami kopertowymi, wykonanymi z zaprawy cementowej. Przestrzenie pomiędzy słupami wypełniono ceglanym murem pełnym, również poszerzonym u dołu (podobnie jak słupy), o wysokości sięgającej poszerzenia korony słupów. Mur ten przykryto wtórnie daszkiem dwuspadowym wykonanym z zaprawy cementowej.

#### Stan zachowania obiektu

Stan zachowania obiektu można określić jako bardzo zły. Przyczyny niszczenia materii zabytkowej są ciągle aktywne i procesy niszczące zabytek stale postępują. Powierzchnia cegieł mocno zabrudzona nalotami z zanieczyszczonego powietrza – ogrodzenie znajduje się bezpośrednio przy bardzo ruchliwej drodze. Zabrudzenia powierzchni stanowią miejscami twarde i szczelne skorupy, co wpływa negatywnie na odbiór estetyczny obiektu. Są to naloty węglanowe pochodzące z zanieczyszczeń powietrza spalinami z pojazdów i kominów. Nawarstwienia te skutecznie zamknęły pory budulca ceglanego uniemożliwiając swobodne odparowywanie wilgoci z wnętrza obiektu.

Poza tym uszczelniona warstwa nawarstwień odspoila się w niektórych miejscach od ściany wraz z licem cegieł, odsłaniając zdeintegrowane warstwy wewnętrzne. Mączka ceglana wysypuje się podczas wysychania ściany. Odspojenia i spękania lica są efektem niszczącej krystalizacji soli rozpuszczalnych w wodzie, które w trakcie odparowywania wody krystalizują i zwiększają swoją objętość kilkukrotnie. Z uwagi na uszczelnioną powierzchnię sole krystalizują pod skorupą nawarstwień, w strukturze wewnętrznej cegieł i następują odspojenia powierzchni cegieł. Ten sam efekt obserwuje się na spoinowaniu wątków ceglanych. Ilość zniszczeń świadczy o silnym zasoleniu struktury ściany. Wtórne spoinowanie, wykonane w przeszłości świadczy, iż zasolenie obiektu trwa już dość długo.

Sole te są szczególnie groźne dla ścian zewnętrznych, dla murów niedostatecznie izolowanych od wody i wilgoci gruntowej, jak również dla murów podlegających zaciekom. Prawdopodobnie w obiekcie znajdują się sole, zawierające w składzie siarczan sodu. Daje on charakterystyczny puszysty nalot.

Sole rozpuszczalne w wodzie są systematycznie dostarczane w okresie zimowym, gdy jezdnia i chodnik posypywane są mieszanką piasku z solą. Można tak przypuszczać, gdyż większa część omawianych zniszczeń ma miejsce w pasie przyziemia, gdzie zalegający w zimie śnieg, zawierający niebezpieczne sole, topi się a woda wędruje w głąb muru. Źródłem zasolenia są również wtórne naprawy wykonane z użyciem szarego cementu. Zwłaszcza można to zaobserwować w przeszłach, gdzie wykonano nieudolnie spoinowanie cementem. Inną przyczyną rozwarstwień lic ceglanych może być również zawartość margli w materiale ceramicznym. Są to okruczowe domieszki wapienne, które mogły trafić do gliny w trakcie produkcji cegieł. Wapień wypala się w piecu na tlenek wapnia, który pod wpływem wody przeistacza się w  $\text{Ca(OH)}_2$ , pęczniąc przy tym i rozsadzając cegłę. Zjawisko to nie jest powszechne w przypadku omawianego obiektu i nie stanowi zagrożenia, pod warunkiem utrzymania stałej wilgotności.

Na powierzchni zaobserwowano liczne naloty mikroflory w kolorze zielonym i szarym. Są to porosty, które rozwijają się w miejscach słabiej nasłonecznionych i wilgotnych. Ich obecność świadczy o stałej, podwyższonej wilgotności muru.

Przyczyną porastania elewacji ogrodzenia mikroflorą mogą być azotany pochodzące z oprysków rolnych, przenoszone przez wiatr osadzają się na materiałach porowatych i stanowią pożywkę dla mikroflory.

Poza negatywnym wpływem na estetykę obiektu, porosty mogą być też przyczyną degradacji struktury materiału porowatego. System korzeniowy tych roślin kotwicz się w porach przypowierzchniowych i w trakcie wzrostu zwiększa objętość i kruszy strukturę wewnętrzną. Poza tym mikroflora na powierzchni muru powoduje kumulację wilgoci.

Mur ogrodzenia posiada liczne ubytki całych cegieł bądź ich fragmentów. Są to uszkodzenia mechaniczne powstałe w trakcie ekspozycji obiektu – bezpośrednie sąsiedztwo chodnika i jedni, gdzie odbywa się ruch pieszy i kołowy. Ubytki występują we wszystkich partiach obiektu.

Nie zaobserwowano spękań spowodowanych utratą stabilności fundamentu. Można przypuszczać, iż fundament wykonany został prawidłowo i prace drogowe w pobliżu ogrodzenia nie naruszyły jego ciągłości. Prawdopodobnie fundament kamienny jest przewymiarowany w stosunku do budowli stojącej na nim. Być może jest to fundament po wcześniejszej, większej konstrukcji.

Wątek ceglany pozbawiony jest oryginalnego spoinowania wapiennego. Jedynie w kilku miejscach zachowała się wierzchnia warstwa oryginalnej spoiny. Są to relikty, które mogą być podstawą rekonstrukcji fugi. Widoczny jest kolor spoiny, jej uziarnienie oraz kształt.

Pierwotne spoiny wykruszyły się w trakcie trwania obiektu. Jest to naturalne zjawisko, gdyż zastosowany do spoinowania materiał (zaprawa wapienno cementowa z odpowiednio dobraną proporcją kruszywa) przyjął ciężar zniszczeń (wysolenia), dzięki temu cegła w większości ocalała. Widoczne są miejsca gdzie ubytki spoin sięgają kilku centymetrów w głąb muru. Brak spoinowania jest niebezpieczny dla trwałości konstrukcji ceglanej, ponieważ pojedyncze cegły wypadły i proces osypywania się spoiny postępuje w głąb muru, co osłabia całą konstrukcję.

Ubytki spoin wypełniono spoiną cementowo wapienną (z przewagą cementu) i cementową praktycznie na całej powierzchni muru. Naprawy te prowadzono w różnym czasie i z użyciem różnych materiałów. Zabiegi te poza szkodliwym wpływem na materię zabytkową ogrodzenia mają negatywny wpływ na jego wygląd.

Wtórne spoinowanie jest przyczyną dezintegracji materiału ceramicznego cegieł oraz ich dodatkowego zasolenia.

Zadaszenie korony ogrodzenia wykonane pierwotnie z zaprawy cementowo wapiennej – obecnie cementowej. Nie można stwierdzić w jakim jest stanie, gdyż brak do niego dostępu.

#### Zakres planowanych prac

Remont ogrodzenia powinien mieć charakter konserwatorski. Podstawowym założeniem prac jest dbałość o oryginalną materię zabytkową. Prowadzone prace powinny w jak największym stopniu zachować jak największą ilość pierwotnie użytych materiałów.

Głównym zadaniem prac konserwatorskich jest usunięcie przyczyn niszczenia zabytku. Kolejnym założeniem jest zabezpieczenie i utwalenie materii zabytkowej muru.

W końcowym etapie prac konserwatorskich planowane jest przywrócenie w jak największym stopniu pierwotnego wyglądu obiektu. Będzie to możliwe jedynie przez wnikliwą analizę, prowadzoną podczas prac.

W pierwszym etapie prac zostaną usunięte wtórnie wykonane naprawy, które niekorzystnie wpływają na stan zachowania obiektu. Przede wszystkim wtórne spoiny i wtórne zaprawy

zakrywające poziome powierzchnie korony elementów. Należy pozostawić pozostałości oryginalnych spoin.

Usunięte zostaną również ze struktury cegieł sole rozpuszczalne w wodzie, zagrażające ich kondycji.

Powierzchnia muru zostanie oczyszczona, w takim stopniu żeby przywrócić paroprzepuszczalność powierzchni. Zabiegi oczyszczania powierzchni muru mają na celu przywrócenie ich pierwotnych właściwości fizycznych oraz w mniejszym stopniu poprawę estetyki obiektu.

Kolejnym założeniem będzie wzmocnienie osłabionych i zdeintegrowanych materiałów oryginalnych. Równocześnie mur poddawany będzie systematycznej dezynfekcji.

Ważnym etapem będzie uzupełnienie ubytków i ewentualna rekonstrukcja wątków ceglanych. Proponuje się rekonstrukcję spoinowania na podstawie zachowanych jego reliktyw. Głównym celem tego etapu jest przede wszystkim zabezpieczenie muru przed niszczeniem. Zadanie to również ma na celu przywrócenie w jak największym stopniu dawnego wyglądu obiektu (według możliwości, na podstawie wykonanych odkrywek i analiz).

Kolejnym etapem planowanych prac będzie zabezpieczenie materii zabytkowej ogrodzenia przed niszczącymi czynnikami, poprzez hydrofobizację poziomych elementów.

Ostatnim elementem prac będzie wykonanie hydroizolacji partii przyziemia wraz z opaską żwirową.

#### Prace konserwatorskie

##### Wątek ceglany

Prace przy ogrodzeniu powinny być prowadzone jednocześnie przy stronie zewnętrznej i wewnętrznej.

Przed rozpoczęciem czynności konserwatorskich należy wykonać dezynfekcję profilaktyczną, w miejscach gdzie widoczne jest zainfekowanie mikroflorą. Zabieg ten zabezpieczy ścianę przed rozprzestrzenianiem się mikroflory na całej powierzchni w trakcie prac.

Na całym obiekcie występują głównie wtórne spoiny. Z uwagi materiał, z którego je wykonano (cement) oraz na nie właściwy sposób opracowania, proponuje się usunięcie wszystkich wtórnych fug. Spoiny należy usuwać ręcznie, nie uszkodzając materiału ceglanoego. W trakcie usuwania wtórnych spoin należy pozostawiać ewentualne miejsca gdzie zachowała się wierzchnia warstwa pierwotnych spoin – podstawa do wykonania rekonstrukcji.

Usuwać zaprawy użyte do wtórnego spoinowania, zawierające niebezpieczne sole rozpuszczalne w wodzie, usunięte zostanie jedno ze źródeł zasolenia.

W kolejnym etapie prac konserwatorskich zostaną usunięte cegły, których lica są zdegradowane w znacznym stopniu. Usuwanie zniszczonych cegieł wykonywane będzie ręcznie.

Po usunięciu niebezpiecznych dla cegły zapraw lico muru zostanie umyte czystą, podgrzaną wodą pod ciśnieniem dopasowanym empirycznie lokalnie do wytrzymałości mechanicznej ściany. Oczyszczanie powierzchni powinno być kontrolowane na bieżąco w celu uniknięcia zniszczenia oryginalnych powierzchni, mocno osłabionych poprzednimi remontami. Miejsca bardziej zabrudzone zostaną doczyszczane lokalnie wytwornicą pary wodnej. Czyszczenie powierzchni cegieł ma na celu głównie udrożnienie porów przypowierzchniowych. Zabieg oczyszczania można wspomagać gotowymi pastami chemicznymi (np. pasta Clean FP firmy

Remmers lub podobne) – należy pamiętać żeby stosowana chemia była bezpieczna dla materii zabytkowej, dlatego przed podjęciem działań należy wykonać próby.

Po usunięciu wtórnych spoin i uzupełnień oraz po wstępnym umyciu powierzchni planowane jest wykonanie odsalania partii zasolonych. Przed rozpoczęciem tego zabiegu należy wykonać badania zawartości ilości soli w cegle – podstawa normy wyjściowej.

Partie ściany, które zostaną poddane temu zabiegowi zostaną wytypowane po wyschnięciu. Odsalanie proponuje się wykonywać poprzez kompresy odsalające. O ponownym wykonaniu zabiegu odsalania zdecydują badania ilościowe zawartości soli w materiale. Po zabiegu zostanie określony stopień zasolenia cegieł na podstawie badań pobranych próbek. W razie konieczności odsalanie będzie powtórzone.

Po pracach związanych z usuwaniem wtórnych spoin i wtórnych rekonstrukcji ceglanych oraz po odsalaniu wykonana zostanie właściwa dezynfekcja. Nanoszenie fungicydu można wykonać przez natrysk lub pędzlowanie (Altax, Quick-mix lub podobne).

Następną czynnością będzie rekonstrukcja cegieł wątku ceglanego.

Gniazda ubytków należy przepłukać czystą wodą i umieścić w nich nowe cegły o parametrach fizycznych, zbliżonych optycznie do pierwotnych. Cegły wykorzystywane do rekonstrukcji powinny mieć wymiar i kolor taki jak cegły wątku oryginalnego. Ponadto nowe cegły powinny być wolne od szkodliwych dla zabytkowej materii związków – zwłaszcza soli rozpuszczalnych w wodzie. Rekonstrukcje będą osadzone w murze za pomocą zapraw trasowych, o zbliżonych parametrach do oryginalnych materiałów murarskich (gradacja kruszywa i gęstość) (Tubag, Optolith, Remmers lub podobne).

Zniszczone lica cegieł w stopniu mniejszym niż 10 % zostaną uzupełnione zaprawą barwioną w masie na kolor otoczenia. Proponuje się użycie gotowych mas na bazie zapraw trasowych z dodatkiem mielonej cegły i pigmentów suchych (Remmers, Optolith lub podobne).

Kolejna czynność dotyczy szczelin i mikropęknięć cegieł. Szczeliny i pęknięcia w oryginalnych ceglach należy wypełniać tylko w przypadkach gdy pozostawienie pęknięć może być przyczyną wnikania wody w głąb ich struktury. Proponuje się użycie gotowych mas uszczelniających do materii zabytkowej (Remmers lub podobne).

W trakcie wykonywania rekonstrukcji i uzupełnień wątku należy jednocześnie typować, do zabiegu wzmacniania oryginalne cegły, gdzie zachowało się lico, jednak jest ono mocno osłabione. Zabieg ten należy wykonywać lokalnie w obszarze pojedynczych cegieł, przez pędzlowanie lub okłady z kompresów. Impregnacja powinna mieć charakter strukturalny. Proponuje się stosowanie wyłącznie preparatów hydrofilnych, stosując sezonowanie impregnowanych miejsc, co pozwoli na prowadzenie dalszych zabiegów (Remmers lub podobne).

Ewentualne pęknięcia muru sięgające w głąb jego struktury, które ujawnią się po oczyszczeniu lica, należy spiąć kotwami chemicznymi według zaleceń producenta. Prowadzenie kotw nie powinno być widoczne w efekcie finalnym.

Kolejnym etapem prac konserwatorskich będzie wykonanie uzupełnień i rekonstrukcji spoin. Jeżeli po usunięciu wtórnych spoin i w wyniku przeprowadzonych wcześniej oględzin, odnalezione zostaną pozostałości opracowania pierwotnych spoin, to rekonstrukcja oparta będzie na tych pozostałościach. Sposób opracowania nowych spoin oraz ich wygląd powinien być zbliżony do oryginalnych pozostałości.

Podczas wykonywania rekonstrukcji spoinowania należy pamiętać aby nowe zaprawy zakładane były w odpowiedniej grubości, nie mniej niż 1,5 cm. Do fugowania proponuje się użycie gotowych zapraw trasowych (Tubag, Optolith, Remmers lub podobne), które powinny być dopasowane optycznie do oryginalnych spoin. Z uwagi na mocno osłabiony

oryginalny materiał ceglany, proponuje się dobranie właściwości fizykomechanicznych nowych spoin w taki sposób aby były one równe lub nieco niższe od właściwości cegieł. Kolejnym etapem prac będzie scalenie kolorystyczne miejsc bardzo odbiegających optycznie od koloru otoczenia. Dotyczy to głównie miejsc rekonstrukcji wątku. Zabieg należy prowadzić z dużą uwagą i wybierać tylko najbardziej rażące miejsca. Do tego celu proponuje się użycie spoiw krzemoorganicznych (Remmers, Keim lub podobne) z dodatkiem naturalnych pigmentów suchych, użytych w takich proporcjach aby powstała powłoka pół transparentna.

#### *Metaloplastyka przęsł i bram ogrodzenia.*

Przed przystąpieniem do prac należy wykonać analizę opracowania kolorystycznego elementów stalowych. W tym celu wykonane zostaną odkrywki sondażowe, schodkowe – identyfikujące pierwotną kolorystykę. Nie przewiduje się demontażu elementów stalowych z ogrodzenia. Osadzone są one w sposób trwały i ich demontaż mógłby spowodować duże zniszczenia. Następnie usuwane będą wtórne warstwy malarskie. Proponuje się mechaniczne usunięcie z powierzchni warstw przemalowań i produktów korozji przez mikro piaskowanie. Usuwanie nawarstwień metodą suchą, ścierno-strumieniową (tzw. gumkowanie) pozwala osiągnąć zadowalający rezultat estetyczny. Ponadto prawidłowo wykonany zabieg spełnia wymogi konserwatorskie, nie narusza oryginalnej powierzchni zabytkowej materii. Należy pamiętać o doborze odpowiedniej kompozycji ścierniwa. Przed przystąpieniem do zabiegu należy przeprowadzić próby w miejscach mniej widocznych. Dobór odpowiedniego ścierniwa uzależniony jest od stanu zachowania oczyszczanego materiału oraz od ilości i rodzaju wtórnych powłok. Do prób proponuje się użycie piasku kwarcowego, pyłu marmurowego i proszku korundowego. Należy używać ziaren o wielkości od 100 do 20 mikro metrów. Poza doбором odpowiedniego materiału ściernego należy ustalić ciśnienie podawanego ścierniwa od 0,2 do 6 barów, lokalnie, w zależności od stanu zachowania zabytku. Czyszczenie powinno być prowadzone pod nadzorem ze stałą kontrolą efektów oczyszczania.

Następnym etapem prac będzie uzupełnienie ubytków w żeliwie oraz wypełnienie mikropełnięć i szczelin w powierzchni metalu. Do tego zabiegu należy wykorzystać gotowe produkty na bazie żywic epoksydowych lub kompozycje własne również na bazie tych żywic z dodatkiem pyłu metalowego (najlepiej kruszony i mielony metal niekorodujący – miedź). Można stosować dwuskładnikowe pasty żywiczne z wypełniaczem metalowym lub gotowe masy plastyczne. W zależności od wielkości i rodzaju ubytku. Rysy i mniejsze ubytki najlepiej uzupełniać pastą. Ma ona lepszą adhezję do powierzchni uzupełnianej, dzięki czemu mocniej się trzyma i może tworzyć znacznie mocniejsze i trwalsze spoiny. W przypadku większych uzupełnień lub rekonstrukcji formy rzeźbiarskiej należy użyć żywicy w postaci masy plastycznej. Daje ona możliwość nakładania w grubszej warstwie. Dobranie odpowiednich proporcji aktywatora i żywicy bazowej daje możliwość regulacji czasu pracy z masą żywiczną. Po uzupełnieniu ubytku i całkowitym utwardzeniu powierzchnię ubytku należy opracować mechanicznie, dopasowując ją do otoczenia. Po zabiegu oczyszczania i uzupełniania, całą powierzchnię obiektu należy dokładnie odtłuścić rozpuszczalnikiem acetonowym. Następnie odsłoniętą powierzchnię należy zabezpieczyć przez nałożenie preparatu, który wchodzi w reakcję z produktami korozji i będzie tworzył podkład pod malowanie. Proponuje się naniesienie preparatu zawierającego co najmniej 96 % cynku. Powinno się nakładać minimum dwie powłoki, nanoszone w warstwach o grubości ok. 80 mikronów. Kolejną warstwę należy nakładać po całkowitym wyschnięciu pierwszej. W



końcowym etapie prac wykonana zostanie rekonstrukcja kolorystyki elementów metaloplastyki. Proponuje się używanie farb chemoutwardzalnych zawierających cynk, barwionych wg palety. Bazą takiej farby może być żywica epoksydowa lub poliuretanowa. Należy stosować dwie niezbyt grube warstwy. Kolorystyka powinna nawiązywać do pierwotnych opracowań. Należy pamiętać, iż używane w okresie powstania obiektu farby do zabezpieczeń dawały efekt matowy lub półmatowy.

#### *Partia przyziemia – wspólne*

Od strony wewnętrznej należy usunąć ziemię spod ściany I wykonać wykop liniowy wzdłuż ściany. Wielkość wykopu : szerokość ok 30 - 40 cm, głębokość do 20 cm. Odsłoniętą powierzchnię należy oczyścić z pozostałości organicznych oraz wtórnych uzupełnień cementowych. Od zewnętrznej strony należy zdemonstrować kostkę chodnika dochodzącą do muru ceglanego. Należy odsłonić fundamenty na głębokość do 20 cm poniżej poziomu obecnego gruntu.

Ubytki wątku kamiennego w partii fundamentowej przyziemia należy uzupełnić używając kamieni polnych o optymalnych do otworu wymiarach i kształcie.

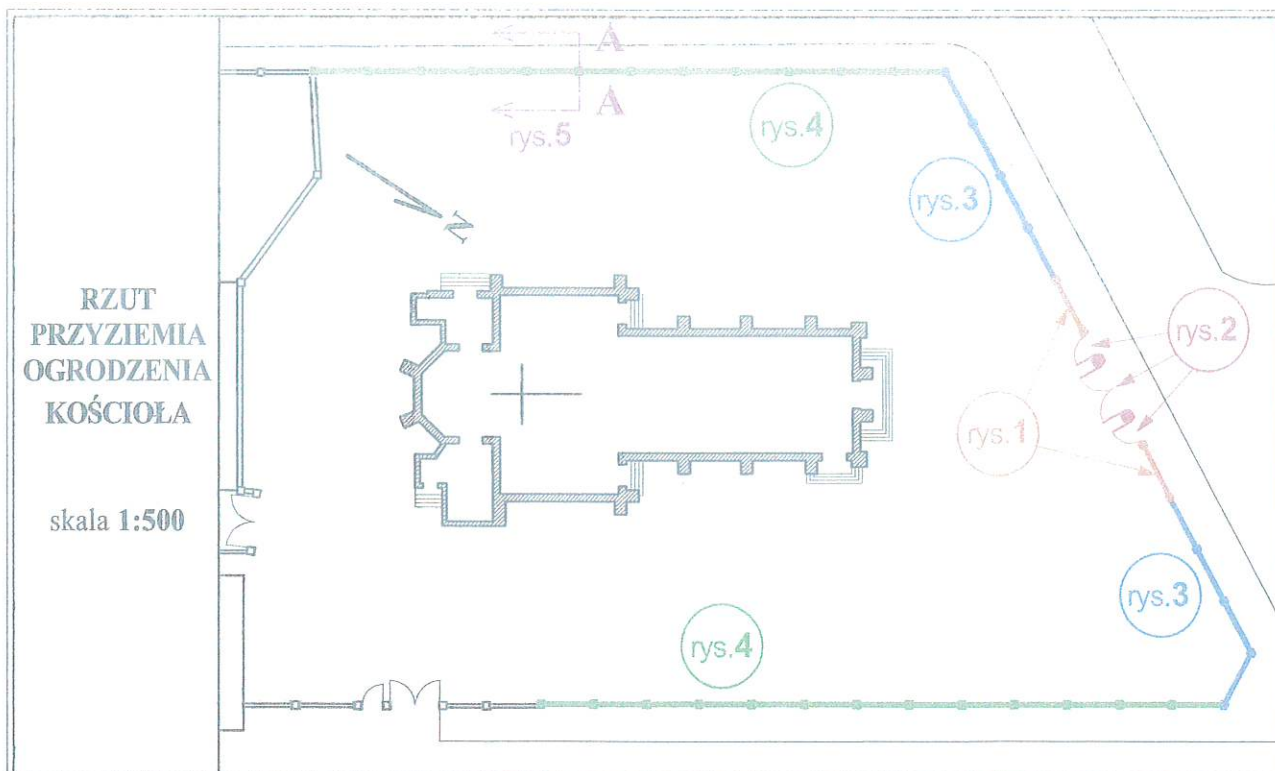
Po każdym z wykonywanych zabiegów należy przeprowadzać dezynfekcję partii przyziemia. Po całkowitym wyschnięciu tej części obiektu należy wykonać jej hydroizolację. Z uwagi na silne zawilgocenie i stały dopływ wody pod fundamenty od strony zewnętrznej bariera ta powinna być dwu stopniowa. Proponuje się pokrycie części podziemnej cokołu mineralnym szlamem hydrofobowym. Masę należy zakładać jedynie na spoiny wątku kamiennego, z niewielkim nadkładem (ok 1 cm) na powierzchnię kamienia. Następnie należy zamontować folię kubełkową HDPE.

Po wykonaniu izolacji należy wygrodzić wykop po stronie wewnętrznej ogrodzenia obrzeżem betonowym 20 x 6 cm, na podsypce piaskowo-cementowej. Powstały rów dylatacyjny należy wypełnić w następujący sposób. Dolną warstwę o grubości 15 cm, stanowić będzie żwir płukany o gradacji 8-16 mm, wierzchnia warstwa kamienie otoczaki o gradacji 16 – 32 mm. Natomiast po stronie zewnętrznej można zamontować ponownie kostkę chodnika.

Aleksandrów Kujawski, 09.01.2024.

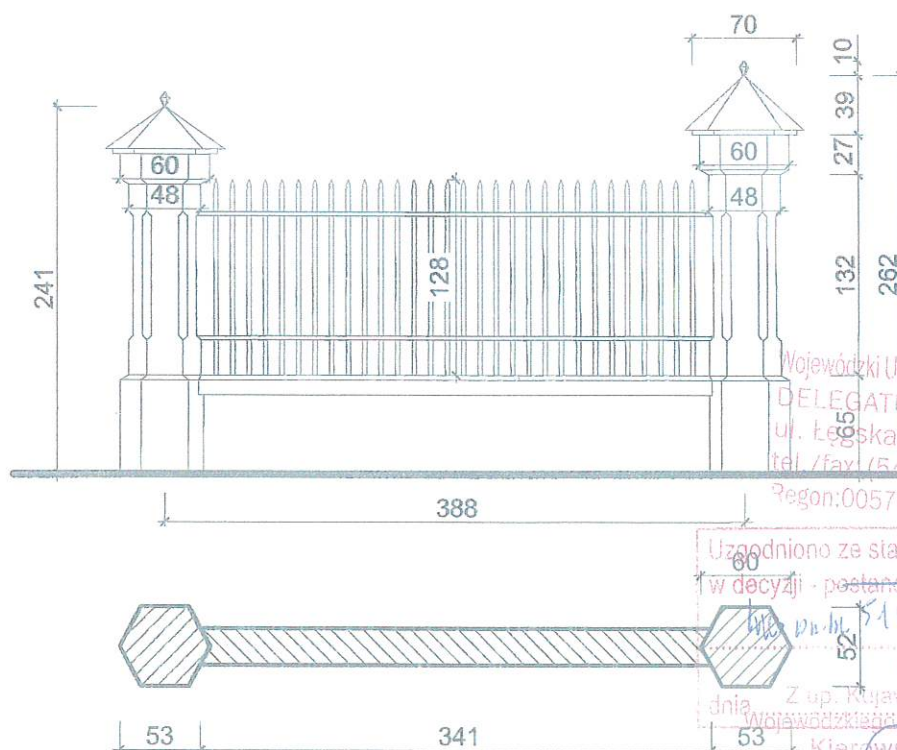
autor opracowania

magister sztuki  
**DOBROMIR DOMBEK**  
dyplomowany konserwator zabytków  
nr dyplomu 2525  
ul. Juliusza Słowackiego 61/4, 87-100 Toruń  
tel. 602 311 829 (2)



rys.1

**WIDOK I RZUT PRZYZIEMIA PRZESŁA OGRODZENIA FRONTOWEGO KOŚCIOŁA**



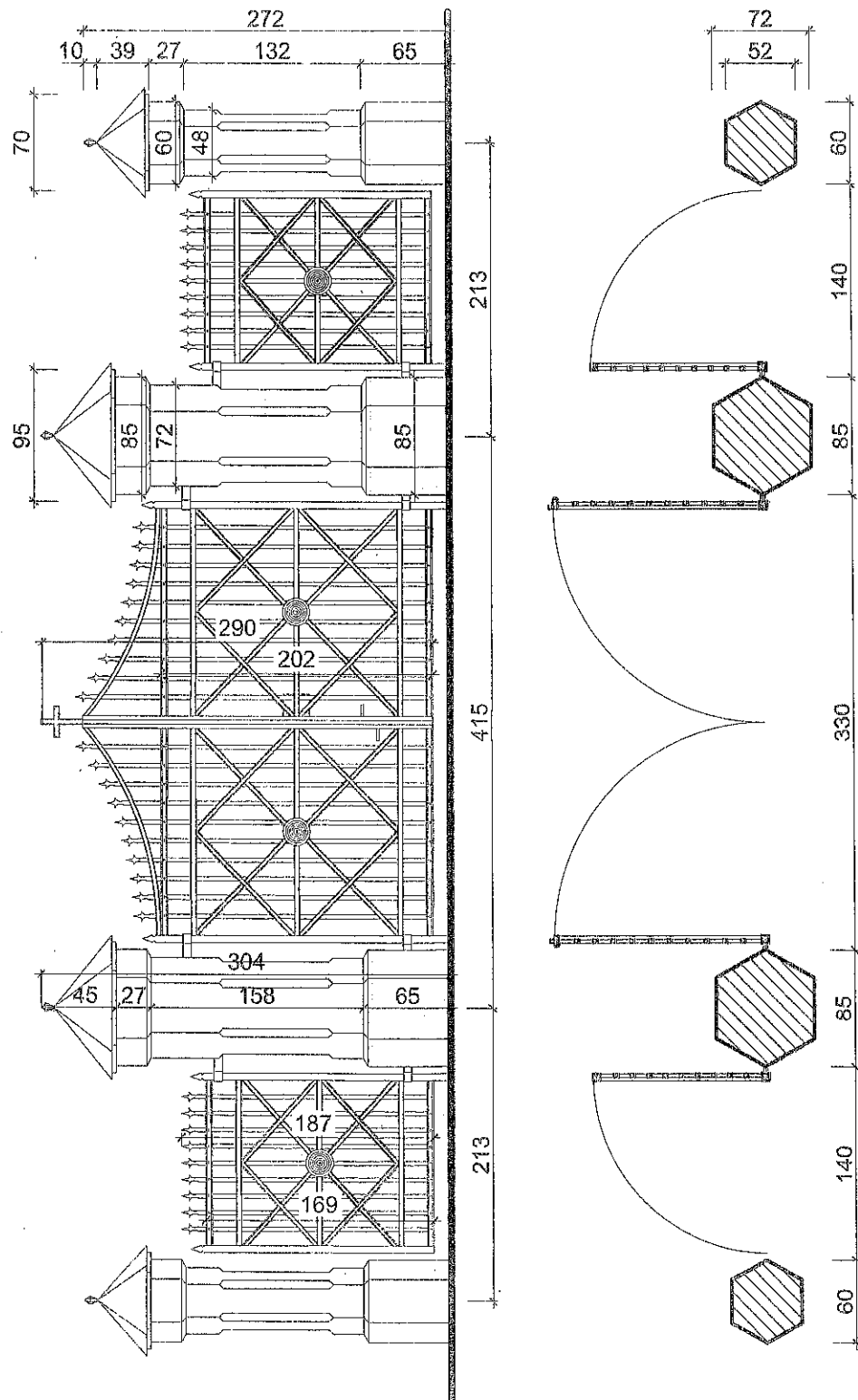
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu  
DELEGATURA WE WŁOCŁAWKU  
ul. Łęska 42, 87-800 Włocławek  
tel./fax: (54) 231 55 22, 231 55 23  
Regon: 005740463 NIP: 956-16-21-70

Uzgodniono ze stanowiska konserwatorskiego  
w decyzji - postanowieniu z dnia 26.12.2024  
Z up. Kujawsko-Pomorskiego  
Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków  
Kierownik Delegatury

NAZWA RYS.	WIDOK I RZUT PRZYZIEMIA PRZESŁA OGRODZENIA FRONTOWEGO KOŚCIOŁA	Skala 1:50
PROJEKT	KOMPLEKSOWA KONSERWACJA OGRODZENIA	
INWESTOR	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Przemienienia Pańskiego, ul. Kościelna 3, 87-700 Aleksandrów Kujawski	Nr. rys. 1
ADRES BUD.	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI, DZ. NR. 31/181	
PROJEKTANT	ANDRZEJ MALINOWSKI	

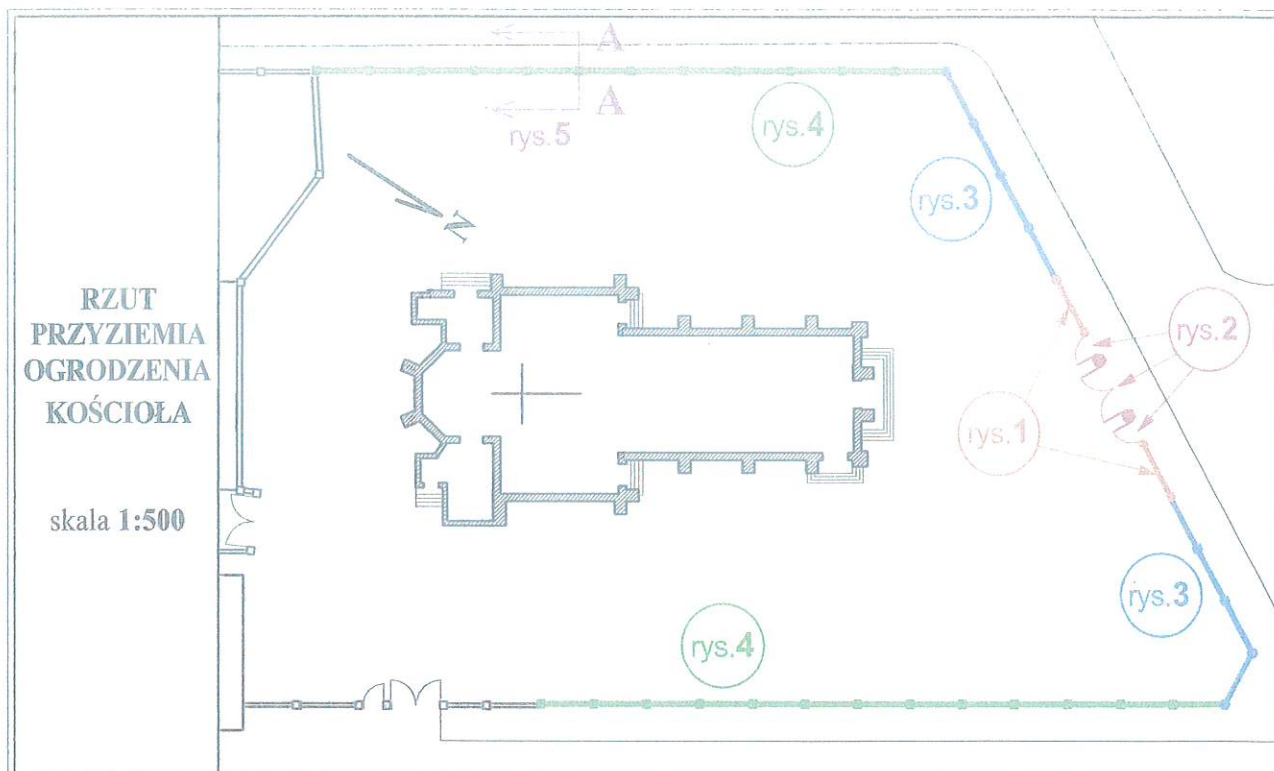
rys. 2

WIDOK I RZUT PRZYZIEMIA PRZESEŁ FRONTOWYCH  
Z BRAMĄ GŁÓWNĄ I FURTKAMI



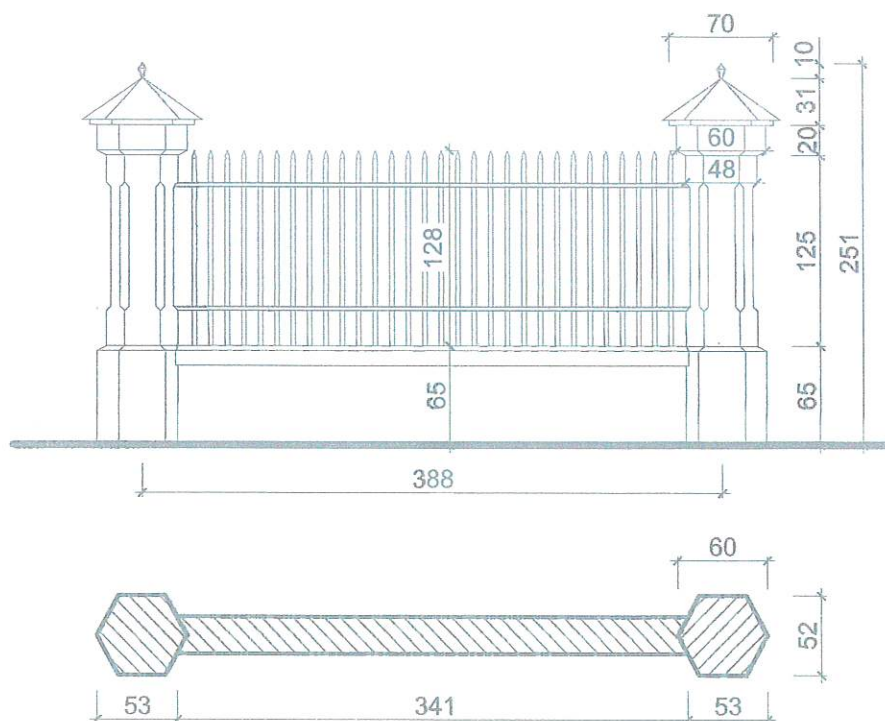
NAZWA RYS.	WIDOK I RZUT PRZYZIEMIA PRZESEŁ FRONTOWYCH Z BRAMĄ GŁÓWNĄ I FURTKAMI	Skala 1:50
PROJEKT	KOMPLEKSOWA KONSERWACJA OGRODZENIA	
INWESTOR	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Przemienienia Pańskiego, ul. Kościelna 3, 87-700 Aleksandrów Kujawski	Nr. rys. 2
ADRES BUD.	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI, DZ. NR. 34	
PROJEKTANT	ANDRZEJ MALINOWSKI	



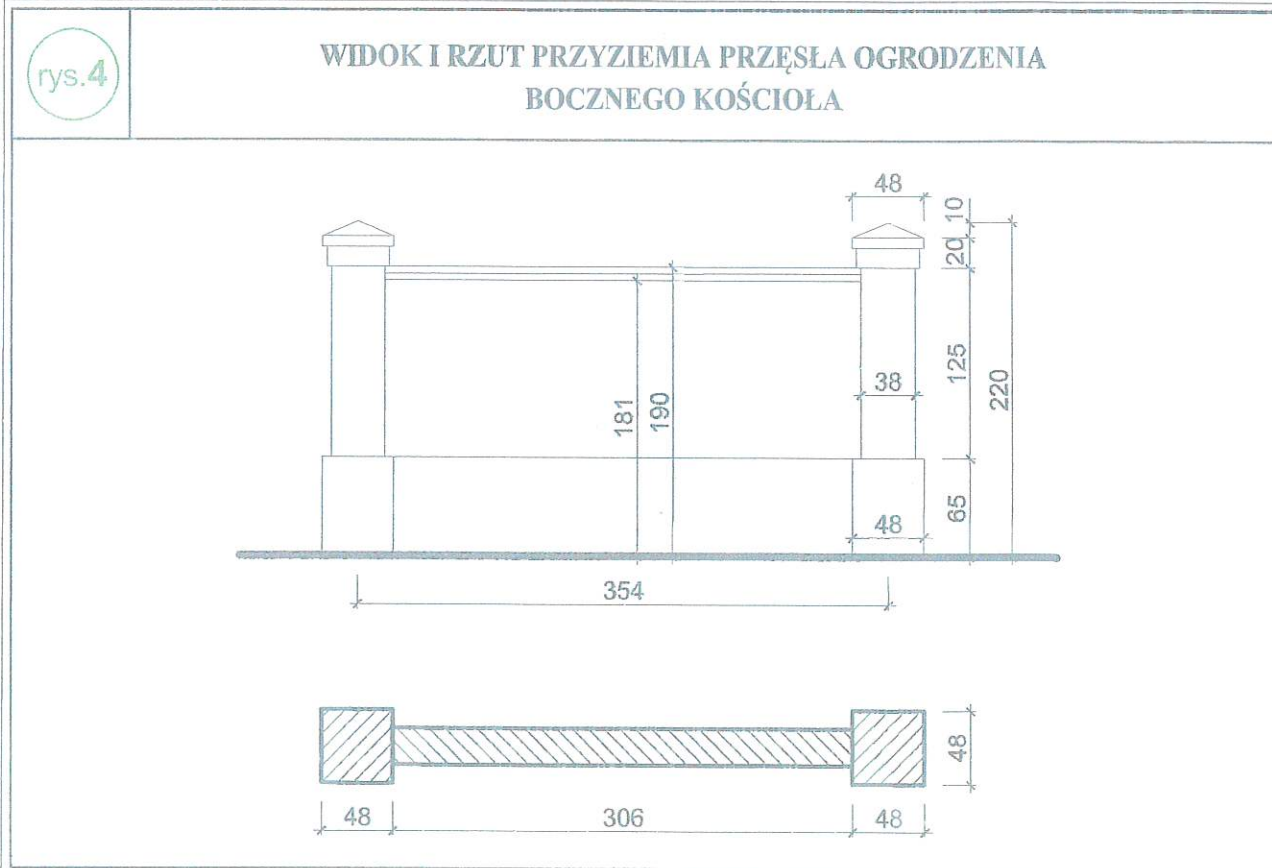
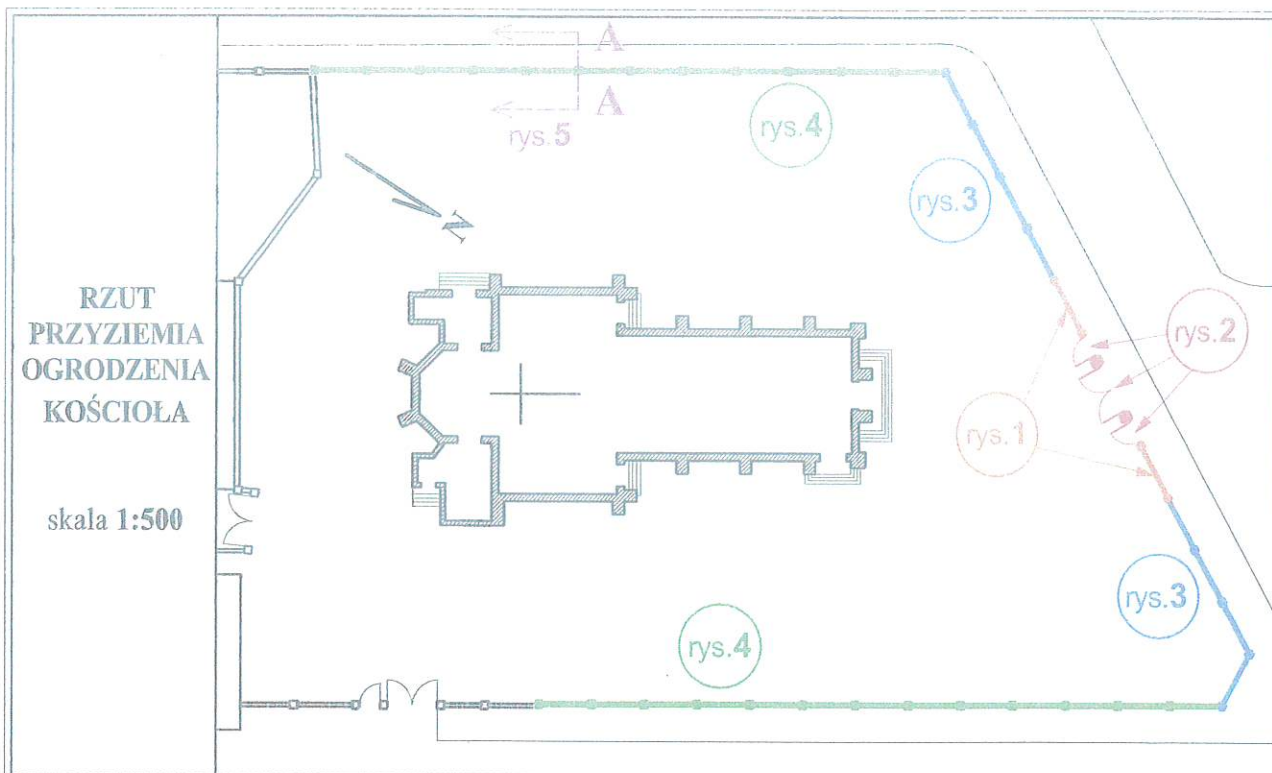


rys.3

**WIDOK I RZUT PRZYZIEMIA PRZESŁA OGRODZENIA FRONTOWEGO KOŚCIOŁA**



NAZWA RYS.	WIDOK I RZUT PRZYZIEMIA PRZESŁA OGRODZENIA FRONTOWEGO KOŚCIOŁA	Skala 1:50
PROJEKT	KOMPLEKSOWA KONSERWACJA OGRODZENIA	
INWESTOR	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Przemienienia Pańskiego, ul. Kościelna 3, 87-700 Aleksandrów Kujawski	Nr. rys. 3
ADRES BUD.	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI, DZ. NR. 34	
PROJEKTANT	ANDRZEJ MALINOWSKI	

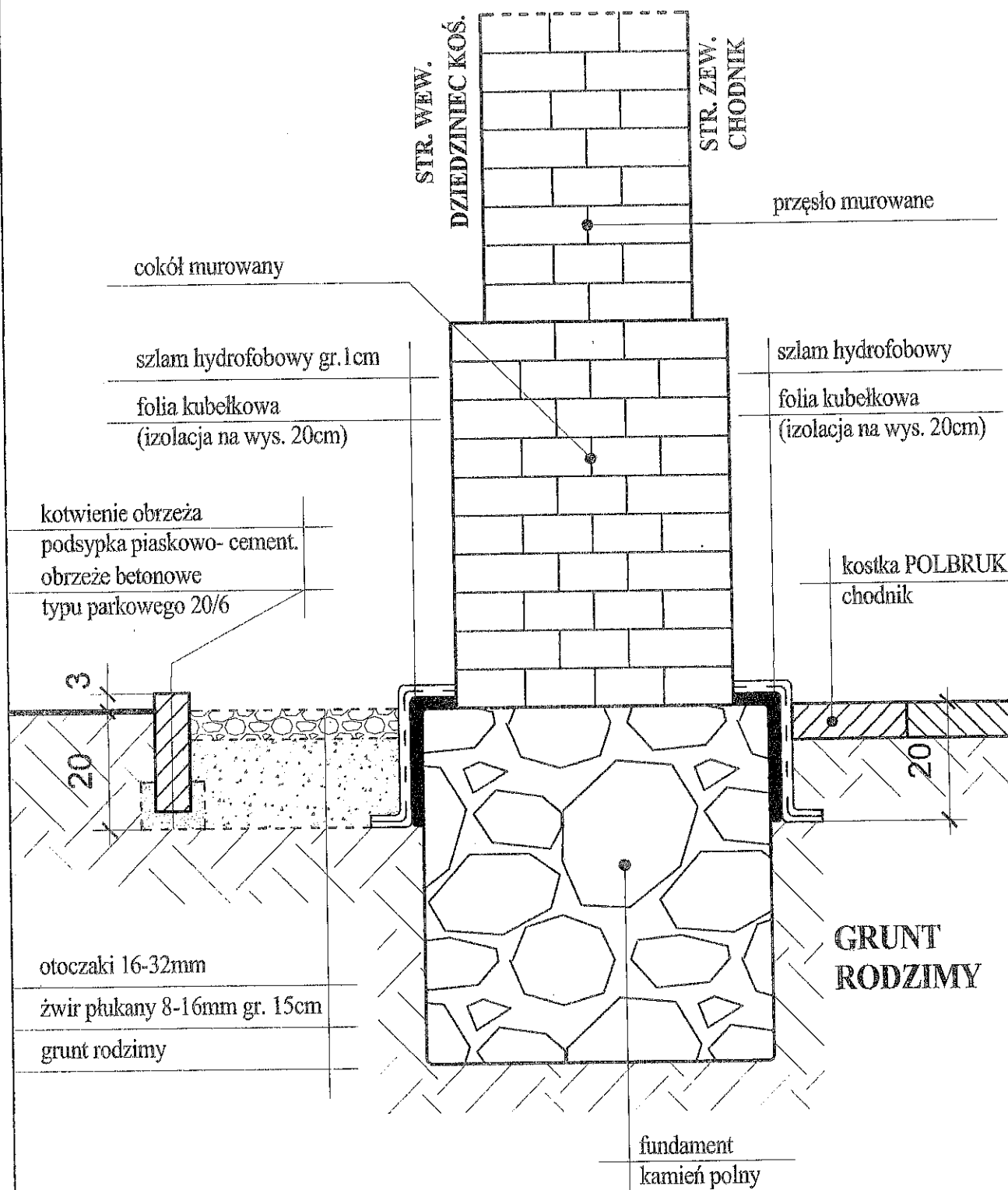


NAZWA RYS.	WIDOK I RZUT PRZYZIEMIA PRZĘŚLA OGRODZENIA BOCZNEGO KOŚCIOŁA	Skala 1:50
PROJEKT	KOMPLEKSOWA KONSERWACJA OGRODZENIA	
INWESTOR	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Przemienienia Pańskiego, ul. Kościelna 3, 87-700 Aleksandrów Kujawski	Nr. rys. 4
ADRES BUD.	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI, DZ. NR. 11/18/1	
PROJEKTANT	ANDRZEJ MALINOWSKI	



rys. 5

## PRZEKRÓJ POPRZECZNY A-A



NAZWA RYS.	PRZEKRÓJ POPRZECZNY A-A	Skala 1:10
PROJEKT	PROJEKT IZOLACJI FUNDAMENTÓW OGRODZENIA KOŚCIOŁA	
INWESTOR	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Przemienienia Pańskiego, ul. Kościelna 3, 87-700 Aleksandrów Kujawski	Nr. rys. 5
ADRES BUD.	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI, DZ. NR. 31	
PROJEKTANT	ANDRZEJ MALINOWSKI	











Toruń, 15 czerwca 2009 r.

WUOZ/T/DKI/... 324P /2009  
WUOZ/TORUŃ Delegatura we Włocławku  
Data wystąpienia: 17.06.2009 p. Mariusz Rogowski  
1308/2009  
Zawiadomienie

Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków informuje, że w związku z reformą administracyjną państwa i utworzeniem z dniem 1 stycznia 1999 r. Województwa Kujawsko-Pomorskiego, kościół parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego w miejscowości Aleksandrów Kujawski położony na działce nr 95, wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Włocławku z 29 lipca 1993 r., znak: PSOZ 534/486/93, nr rejestru zabytków woj. włocławskiego 316/A, wpisany został do księgi rejestru zabytków Województwa Kujawsko-Pomorskiego pod numerem A/484.

Kujawsko - Pomorski  
Wojewódzki Konserwator Zabytków  
mgr Sławomir Góralski

W załączeniu:

1. Kopia decyzji o wpisie do rejestru zabytków - dla właściciela obiektu
2. Pouczenie o skutkach wpisu do rejestru zabytków - dla właściciela obiektu

Otrzymują:

1. Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Przemienienia Pańskiego, ul. Kościelna 3, 87-700 Aleksandrów Kujawski
2. WUOZ Delegatura we Włocławku, ul. Łęska 42, 87-800 Włocławek
3. WUOZ Toruń a/a

Do wiadomości:

1. Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków, ul. Szwoleżerów 9, 00-464 Warszawa
2. Kuria Diecezjalna Włocławska, ul. Gdańska 2/4, 87-800 Włocławek
3. Burmistrz Aleksandrowa Kujawskiego, ul. Słowackiego 8, 87-700 Aleksandrów Kujawski
4. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, ul. Słowackiego 8, 87-700 Aleksandrów Kujawski
5. Urząd Miejski, Wydział Gospodarki Gruntami, Rolnictwa i Ochrony Środowiska, ul. Słowackiego 8, 87-700 Aleksandrów Kujawski
6. Starostwo Powiatowe, Wydział Architektury i Budownictwa, ul. Słowackiego 8, 87-700 Aleksandrów Kujawski
7. Starostwo Powiatowe, Wydział Geodezji, Rolnictwa i Ochrony Środowiska, ul. Słowackiego 8, 87-700 Aleksandrów Kujawski
8. Sąd Rejonowy, IV Wydział Ksiąg Wieczystych, ul. Narutowicza 16, 87-700 Aleksandrów Kujawski

KN

Włocławek, dnia .....29.07.1993 r.

Państwowa Służba Ochrony Zabytków

Oddział Wojewódzkiej Służby Ochrony Zabytków w Włocławku

ul. Łęgska 42  
tel. 3229 78 223 492 (fax)

Włocławek, dnia 29.07.1993 r.

L.dz. PSOZ 534/486/93

Nr rejestru zabytków: 316/A

## DECYZJA

### W SPRAWIE WPISANIA DOBRA KULTURY DO REJESTRU ZABYTEKÓW

Na podstawie art. 5 pkt. 1, art. 8 ust. 1 pkt. 3 i art. 14 ust. 1 pkt. 1  
ustawy z dnia 15 lutego 1962r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach /Dz.U.poz.48  
i z 1983r. Nr 38, poz.173, a także z 1989r. Nr 35, poz.192, z 1990 Nr 56, poz.322/  
oraz art.104 KPA na wniosek Wojewódzki Konserwator Zabytków

orzekam

wpisać do rejestru zabytków województwa włocławskiego pod numerem rejestru 316/A  
następujące dobro /-a/ kultury:

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w. PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO w Aleksandrowie  
Kujawskim

w granicach

określonych na mapce geodezyjnej w skali 1:2000, działka nr 95,  
KW nr 19267

Wojewódzki Oddział  
Służby Ochrony Zabytków w Toruniu  
DELEGATURA WE WŁOCŁAWKU  
ul. Łęgska 42, 87-600 Włocławek  
tel./fax (254) 231 55 30, 231 55 21  
Regon 00571163, NIP: 515 247 00

xx dotyczy zabytków nieruchomych

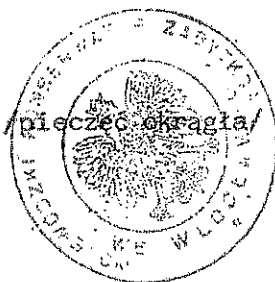
12 CZE 2002



## Uzasadnienie

Kaplica z 1896r. wybudowana dla kolejarzy i pracowników stacji granicznej i komory celnej, przebudowana do obecnej formy w 1905r., kościół konsekrowany w 1908r. Murowany, oszkarpowany, z transeptem i trójbocznie zamkniętym prezbiterium, wewnątrz ze sklepieniem krzyżowo-żebrowym, stanowi przykład neogotyckiej, prowincjonalnej architektury sakralnej oraz rozwoju sieci parafialnej na terenie Kujaw w dawnym zaborze rosyjskim

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom – na podstawie art.127 §1 i art.129 §1 i §2 KPA – odwołanie do Ministra Kultury i Sztuki w terminie 14 dni od jej doręczenia, za moim pośrednictwem.



Wojewódzki Ośrodek Zabytków

mgr Elżbieta Celuśka

/podpis i pieczęć WKZ/

### Załączniki

1. Pouczenie o skutkach wpisu do rejestru zabytków.
2. Mapka geodezyjna w skali 1:2000 z zaznaczoną granicą ochrony konserwatorskiej
3. Tablica informacyjna "Obiekt Zabytkowy"

### Decyzję otrzymują:

1. Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Przemienienia Pańskiego w Aleksandrowie Kujawskim.
2. a/a

### Do wiadomości:

1. Urząd Miasta i Gminy w Aleksandrowie Kujawskim
2. Ośrodek Dokumentacji Zabytków w Warszawie
3. Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim – Wydział Ksiąg Wieczystych

17.07.2002

Skala

1 : 2000

Poz.rej. 4

KW - 19267

Właściciel - Parafia Rzymsko - Katolicka Przemienienia Pańskiego  
w Aleksandrowie -- Kujawskim

Położenie - m. Aleksandrów -- Kujawski

Arkusz mapy 2

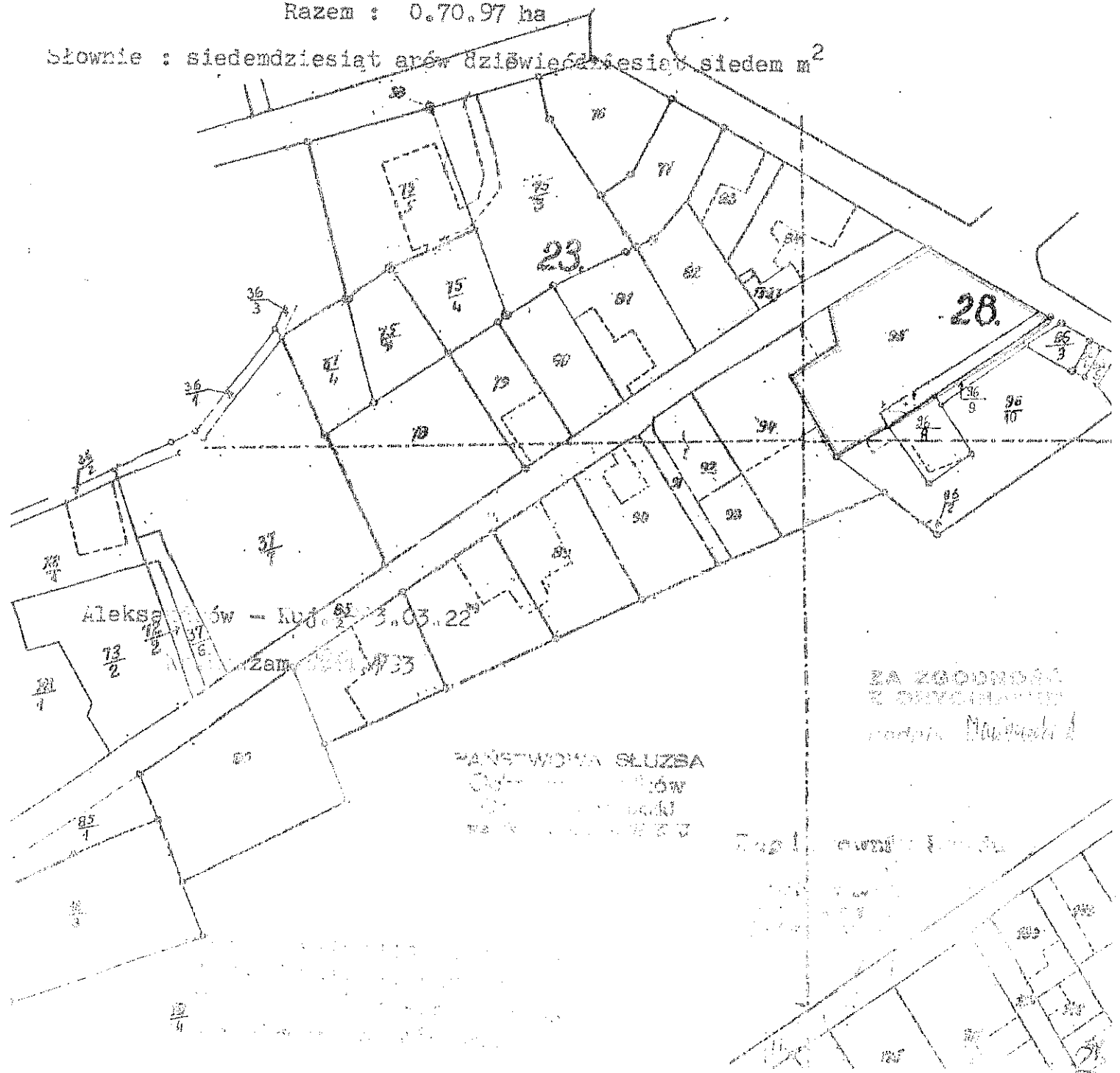
Dz.nr. 95 o pow. 0.37.91 ha

" 82 o pow. 0.12.24 ha

" 94 o pow. 0.20.32 ha

Razem : 0.70.97 ha

Słownie : siedemdziesiąt arów dziesięć siedem m<sup>2</sup>



ZA ZGODNOŚĆ  
Z ORYGINAŁEM  
[Signature]

PAŃSTWOWA SŁUŻBA  
Geodezyjno-Kartograficzna  
w Warszawie

Mapa 1. Arkusz 1. Skala 1:2000

...Mullinowski

Российский Пролетарский Революционный  
Союз (РПР) и Неврографический  
Удэстат - Павел Александрович  
87-700 Александров Кн.  
ул. С. Шевченко 8, тел. 2208

## INFORMACJA

### O PLANIE BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

NAZWA OBIEKTU : KOMPLEKSOWA KONSERWACJA OGRODZENIA  
TERENU KOŚCIOŁA

MIEJSCE WYKONANIA PRAC : ALEKSANDRÓW KUJAWSKI dz. Nr 31 1181

INWESTOR : PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA p.w. PRZEMIENIENIA  
PAŃSKIEGO W ALEKSANDROWIE KUJAWSKIM  
Ul. Kościelna 3

TECH. BUD. ANDRZEJ MALINOWSKI  
UPR. BUD. NR UAN-IV/8346/101/12/86  
ORAZ KWALIFIKACJE ZAWODOWE  
DO NADZOROWANIA I KIEROWANIA  
ROBOTAMI BUDOWLANO-KONSERWATORSKIMI  
PRZY ZABYTKACH NIERUCHOMYCH  
IZNR/WM/414/12-12/10

PROJEKTANT : ANDRZEJ MALINOWSKI zam. UL. OKÓLNA 11 A  
13-300 NOWE MIASTO LUB.

TECH. BUD. ANDRZEJ MALINOWSKI  
UPR. BUD. NR UAN-IV/8346/101/12/86  
ORAZ KWALIFIKACJE ZAWODOWE  
DO NADZOROWANIA I KIEROWANIA  
ROBOTAMI BUDOWLANO-KONSERWATORSKIMI  
PRZY ZABYTKACH NIERUCHOMYCH  
IZNR/WM/414/12-12/10

## 1. PODSTAWA OPRACOWANIA PLANU.

- art.21 a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r Prawo Budowlane (tekst jednolity Dz.U. z 2003 r Nr 207 poz. 2016)
- & 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz.U. z 2003r. Nr 120 poz. 1126).

## 2. ZAKRES ROBÓT.

### 2.1. roboty remontowe :

- skucia wtórnych betonów i zapraw cementowych
- wykucia zdegradowanych lub luźno osadzonych cegieł
- wykucia wtórnych spoin
- mikro piaskowanie elementów stalowych

### 2.2. roboty nowe

- przemurowania cegieł – roboty murarskie
- odsalanie miejsc wysoleń
- mycie i oczyszczanie
- spoinowanie wątku ceglanego i kamienia
- roboty izolacyjne
- w przypadku wystąpienia pęknięć muru ogrodzenia naprawy metodą systemową Helifix

## 3. WYKAZ ISTNIEJĄCYCH OBIEKTÓW BUDOWLANYCH.

Na działce znajduje się:

- Kościół parafialny
- ogrodzenie terenu działki,
- dojście i dojazd z drogi ul. Kościelnej

## 4. ZAGROŻENIA ELEMENTÓW ZAGOSPODAROWANIA DZIAŁKI.

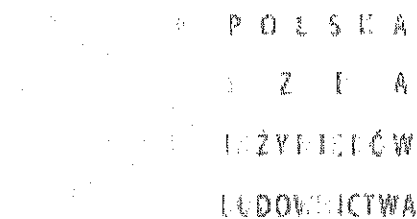
W związku z niewielkim zakresem planowanych robót konserwatorskich kompleksowej konserwacji ogrodzenia – nie wystąpi zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

Elementy robót są mało skomplikowane i w trakcie realizacji budowy nie wystąpi żaden z rodzajów robót budowlanych wymienionych w ust.2 art. 21a prawa budowlanego.

Przewidywane roboty budowlane nie będą trwać dłużej niż 30 dni i jednocześnie nie będzie przy nich zatrudnionych co najmniej 20 pracowników, a także pracochłonność planowanych robót nie przekroczy 500 osobodni.

## 5. PRZEWIDYWANE ZAGROŻENIA PODCZAS REALIZACJI ROBÓT BUDOWLANYCH – INNYCH.

Inne zagrożenia z tytułu realizacji robót budowlanych nie występują.



## Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

WAM-RA3-9ME-XX5 \*

Pan Andrzej Malinowski o numerze ewidencyjnym WAM/BO/0328/03  
adres zamieszkania ul. Okólna 11A, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie  
jest członkiem Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada  
wymagane ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.  
Niniejsze zaświadczenie jest ważne od 2023-05-01 do 2024-04-30.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym  
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2023-04-24 roku przez:

Jarosław Kukliński, Przewodniczący Rady Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Zgodnie z art. 78<sup>1</sup> K.c.

§ 1. Do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go  
kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

§ 2. Oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.

*Malinowski*

\* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na  
stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa [www.piib.org.pl](http://www.piib.org.pl) lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów  
Budownictwa.